

Latvijas Republikas ārlietu ministres
Baibas Bražes uzruna
ANO Cilvēktiesību padomes 58. sesijas
Augsta līmeņa sanāksmē
2025. gada 24. februārī

Priekšsēdētāja kungs, ekselences, godātie delegāti!

30 gadu laikā, kopš tika pieņemta Pekinas deklarācija un rīcības platforma, mēs esam sasnieguši ievērojamu progresu dzimumu līdztiesības un sieviešu tiesību un iespēju paplašināšanas jomā. Tomēr šodien mums jāskatās arī ar skaudro realitāti, ko sievietes un meitenes izjūt visā pasaulē – Afganistānā, Irānā, Sudānā, Kongo Demokrātiskajā Republikā –, jo progress joprojām ir nestabils un nevienmērīgs. Sievietes un meitenes joprojām piedzīvo diskrimināciju dzimuma dēļ un seksuālu vardarbību, viņām tiek liegta piekļuve izglītībai un veselības aprūpei, un viņu pamatbrīvības tiek ierobežotas. Mums jāvelta visas pūles, lai steidzami risinātu šīs problēmas.

Latvija ir starptautiska līdere dzimumu līdztiesības jautājumos un sieviešu pārstāvībā augstākajos amatos. Tomēr mūsu apņemšanās nodrošināt sieviešu iespējas ir globāla. Latvija ir palielinājusi savu ieguldījumu ANO Dzimumu līdztiesības un sieviešu iespēju veicināšanas institūcijā (UN Women) un citās ANO struktūrās, lai risinātu neatliekamās vajadzības, kā arī veiktu ilgtermiņa pasākumus nevienlīdzības un apspiešanas apkarošanai. Kopā ar nevalstiskajām organizācijām mēs esam īstenojuši projektus, lai Ukrainā rehabilitētu vardarbību pārcietušās sievietes un Ēģiptē, Etiopijā, Fidži, Namībijā, Ruandā, Uzbekistānā veicinātu sieviešu un meiteņu iespējas iesaistīties uzņēmējdarbības, digitālās pratības un STEM jomās. Tā ir mūsu ilgtermiņa apņemšanās.

Priekšsēdētāja kungs!

Pirms trim gadiem Krievija veica neprovocētas un nepamatotas agresijas aktu, sākot nežēlīgu pilna mēroga iebrukumu suverēnā, miermīlīgā kaimiņvalstī Ukrainā. Tūkstošiem nevainīgu civiliedzīvotāju ir nogalināti, miljoni pārvietoti, un veselas pilsētas pārvērstas gruvešos. Ir simtiem dokumentētu gadījumu, kad Krievija sistēmiski izmanto seksuālo vardarbību kā kara ieroci, un vēl daudz vairāk tādu, par kuriem nav ziņots. Krievijas karavīru cietsirdīgie nodarījumi – izvarošana, spīdzināšana un pazemošana – ir absolūts ļaunums.

Krievijas varas iestādes pastrādājušas noziegumus pret cilvēci, izmantojot spīdzināšanu kā valsts atbalstītu politiku pret Ukrainas civiliedzīvotājiem un karagūstekņiem. Desmitiem tūkstošu ukraiņu bērnu ir piespiedu kārtā nolaupti, nelikumīgi deportēti un pakļauti tā sauktajiem pāraudzināšanas centieniem, kuru īstais mērķis ir dzēst viņu identitāti.

Aiz katra no šiem dzīvesstāstiem ir izpostīta ģimene, neizsakāmas sāpes un dziļas rētas, kas saglabājas vairākās paaudzēs. Ar šīs kampaņas palīdzību Krievija tiecas atņemt Ukrainai tās nākotni. Krievija ir jāsauc pie starptautiskas atbildības par tās noziegumiem.

Situācija Gazā un Rietumkrastā, kur dzīvību zaudējuši neskaitāmi civiliedzīvotāji, it īpaši bērni un sievietes, ir nepieņemama. Mūs joprojām ļoti satrauc vēl nebrīvē esošo ķīlnieku veselības stāvoklis. Īpaši prioritāri ir turpmākie pasākumi, lai stiprinātu civiliedzīvotāju aizsardzību un nodrošinātu humānās palīdzības drošu piegādi nepieciešamajā apjomā. Visām pusēm ir jāievēro panāktā vienošanās par karadarbības pārtraukšanu. Ir būtiski atsākt sarunas par noturīgu ilgtermiņa risinājumu, lai pārtrauktu vardarbības loku.

Priekšsēdētāja kungs!

Cilvēktiesību pārkāpumi nenotiek tikai konfliktu zonās. Cilvēktiesību situācija Krievijā turpina strauji pasliktināties. Opozīcija, cilvēktiesību aizstāvji, neatkarīgie mediji tiek pakļauti cenzūrai, tiek ieslodzīti un pat nogalināti. Iekšējās represijas turpina veicināt ārēju agresiju.

Nesenās tā dēvētās “vēlēšanas” Baltkrievijā bija pilnīgs farss. Režīms neatlaidīgi turpina apspiest pilsoniskās brīvības un sniegt tiešu atbalstu Krievijas agresijai pret Ukrainu. Vairāk nekā tūkstotis politeslodzīto pakļauti cietsirdīgai un necilvēcīgai attieksmei un tiesas prāvu parodijām, kur tiek piespriesti ilgi cietumsodi. Mēs turpināsim atbalstīt Baltkrievijas tautu un demokrātiskās opozīcijas centienus pēc brīvas, suverēnas un neatkarīgas Baltkrievijas.

Priekšsēdētāja kungs!

Mēs visi esam iesaistīti daudzpusējās sistēmas noturībā. Latvija, kandidējama uz vietu ANO Drošības padomē uz termiņu no 2026. līdz 2027. gadam, ir gatava uzņemties lielāku atbildību, aizsargājot ANO Statūtus un apliecinot globālu solidaritāti. Mēs iestāsimies par Ukrainas suverenitāti un teritoriālo integritāti, ilgtspējīgu mieru un stabilitāti Tuvajos Austrumos, iesaistīsimies “Sievietes, miers un drošība” tematikā un stāsimies pretim jaunajiem apdraudējumiem digitālajā un informācijas jomā.

Ja tiks ievēlēti, mēs strādāsim kopā par mieru un noturību, iestāsimies par tiesiskumu, cilvēktiesībām, pamatbrīvībām un atbildības nodrošināšanu par izdarītajiem pārkāpumiem.

Paldies!